

СТАНОВИЩЕ

от Ирина Тодорова Тодорова,
доцент по професионално направление 3.4. Социални дейности в Технически
университет-Варна

относно дисертационен труд на тема:
**„РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА РАБОТА С КЛИЕНТИ С ОНКОЛОГИЧНИ
ЗАБОЛЯВАНИЯ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ”**

за присъждане на ОНС „доктор”, област на висше образование „Социални,
стопански и правни науки“, професионално направление 3.4. Социални дейности,
докторска програма:

Социална работа, психологически изследвания и социална политика

на Евгения Трифонова Братоева-Василева

Актуалност на разработения в дисертацията проблем

В своя дисертационен труд, Евгения Братоева-Василева анализира един изключително важен, значим и години наред актуален проблем - грижата за хората с онкологични заболявания и техните семейства. Анализирайки броя на засегнатите от болестта тя установява, че въпреки развитието на медицината, броят на болелите от онкологични заболявания непрекъснато расте. Тя установява и тревожния факт, че възрастта на отключване на заболяването непрекъснато спада и увеличава относителния дял на болелите трудоспособни лица. Лечението е продължително и скъпоструващо, а не винаги води до очаквания положителен резултат. Евгения Братоева-Василева отчита ефекта на заболяването върху качеството на живот на болелите, ефекта върху неговото семейство и обкръжаващия го свят, както и икономическия ефект върху цялото общество. Тя мотивира необходимостта от социална работа с клиентите с онкологични заболявания и доказва ефективността ѝ по отношение на живота на засегнатите.

С дисертационния си труд, Евгения Братоева-Василева извежда на преден план един незаслужено подценяван в годините принос на социалната работа в живота на хората с онкологични заболявания, показва отдавна съществуващи и развиващи се модели на грижа за тях и доказва, че въвеждането им у нас би могло да подобри качеството на живот на засегнатите.

Темата на дисертационния труд е не само актуален що се отнася до нарастващия брой на засегнатите. Той е двойно актуален, показвайки ни, че все още има области, в които не сме разгърнали потенциална на социалната работа в страната си.

Структура на дисертационния труд

Структурата, обемът и оформлението на дисертационния труд отговарят на изискванията за подобен род научни работи. Съдържанието е разположено в 166 стандартни страници, включва 25 таблици, 7 фигури, и 7 приложения. Библиографският списък включва 136 литературни източника, от които 73 са на кирилица, 44 на латиница и 16 интернет източника.

Съдържанието на дисертационния труд е структурирано във въведение, пет глави и заключение. Във въведението са описани целите, задачите, предмета и обекта на изследване, използваните методи. В първа глава, докторантката описва клиничната социална работа като специализирана област на социалната работа, представя нормативната уредба на лечебната дейност и социалната работа с лица с онкологични заболявания в Р България и стратегически и програмни документи на Европейско и национално ниво; прави преглед на историческото развитие на социалната работа с лица с онкологични заболявания в световен мащаб и нейното актуално развитие в Република България. След това, описва концепции за социална работа с лица с онкологични заболявания в световен мащаб – ролите и професионалната компетентност нужни на социалния работник, оказващ подкрепа на лица с онкологични заболявания. От литературния обзор стига до извода, че в България доминира медицинската и психологическа помощ за хората с онкологични заболявания, за сметка на социалната работа.

Във втора глава на дисертационния труд, докторантката описва и анализира различни модели на социална работа при лица с онкологични заболявания, като акцентира върху тези от тях, които според нея са най-подходящи за приложение при лицата с онкологични заболявания. Тя достига до извода, че ръстът на онкологичните заболявания у нас, както и наличието на добри световни практики доказват необходимостта подобни практики да бъдат внедрени и у нас. В същата глава, анализира различни инструменти за оценка на качеството на живот на хората с онкологични заболявания и споделя мнението си, че въпросник, съставен от Световната здравна организация, е добре да бъде адаптиран към целевата група в България.

В трета глава на дисертационния труд са представени резултатите от теоретико-емпирично изследване на качеството на живот на лица с онкологични заболявания във възрастовата група 35-60 години, проведено в област Русе, Разград и Силистра. Подробно е описана методологията на изследването – целите, задачите, методите, статистическата обработка и анализа на емпиричните данни. След това са описани изводите от проведеното изследване. Основните изводи до които достига докторантката, са: че заболяемостта от онкологични заболявания нараства с възрастта; че във възрастовата група 35-60 години, тя е по-висока при жените, женените, получават повече подкрепа от неженените, хората със средно и по-високо от средното образование по-често страдат от онкологични заболявания; с нарастване на давността на онкологичното заболяване, доходите на болелите лица намаляват и др.

В четвърта глава на дисертационния труд са описани резултатите от проведеното изследване за установените дефицити в качеството на живот на лица с онкологични заболявания в работоспособна възраст. В пета глава е описан модел за социална работа с лица с онкологични заболявания в трудоспособна възраст, ориентиран към повишаване качеството на живот.

Съдържанието на дисертационния труд е добре структурирано. То демонстрира умението на докторантката да формулира цели и задачи на своята научно-изследователска работа, да провежда задълбочен анализ на литературни източници, да планира и провежда самостоятелно научно изследване. Дисертационния труд недвусмислено демонстрира, умението на докторанта да идентифицира значими

обществени проблеми, да анализира световни практики, да адаптира подходящи диагностични инструменти, да предлага и апробира утвърдени световни, но иновативни за нашата страна модели за работа.

Приноси на дисертационния труд:

Според мен един от най-значимите приноси на дисертационния труд се състои във факта, че показва колко сериозен, значим и вечно актуален проблем е останал в страни от полето на социалната работа у нас. Като значим, определям и ентусиазмът на докторантката да предложи, адаптира и приложи утвърдени методи за разпознаване на ефектите от болестта върху хората и възможностите на социалната работа да повлияят позитивно върху качеството на техния живот. Абсолютно съм съгласна с всички описани от нея приноси и се надявам, че дисертационният ѝ труд скоро ще достигне до цялата научна общност, публикуван като монография.

Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки към дисертационния труд. Считам, че е нужно той да бъде публикуван под формата на монография или методическо ръководство за работа. Считам, че този труд, може и трябва да помогне за обучението и развитието на социалната работа в тази област.

Заклучение

В заключение бих искала да кажа, че препоръчвам на уважаемото жури да гласува присъждане на ОНС „Доктор“ по Професионално направление Социални дейности на **Евгения Трифонова Братоева-Василева** .

05. 05.2020
Варна

Изготвил становището:.....
/доц.д-р Ирина Тодорова Тодорова/